

HALDEN-HISTORIE ANDRE VERDENSKRIG MILORG GRENSELAND

- Jeg hadde spurt om mye hvis faren min var her

I FORELDRENES FOTSPOR: Kåre Backe (t.v) og Conny Olsson utenfor misjonshuset som har fått navnet Rävlyckan etter krigen. Her står minnesteinen som ble avduket i år 2000. Foto: Anders Svendsen

Av [Anders Svendsen](#)

15. september 2019, kl. 21:30 ▾

Faren til Kåre Backe, Erling, var en av de 11 motstandsmennene som holdt

leir på Ravmarken det siste halve året av Andre verdenskrig. I likhet med så mange andre som deltok i motstandsarbeid, så snakket ikke faren mye om det.

DEL

f

...

Kåre Backe er med på turen rundt på Rävmarken. En tur han har tatt noen ganger før. Også med faren.

Misjonshuset, restene etter den gamle tømmerkoia hvor de bodde så tett, og opp til Nordgården. Der hvor Lilly Olsson bodde, hun som formidlet kontakten mellom Milorg og England.

Onkelen var kurer

Conny Olsson, sønnen til Lilly, har vist oss omkring, og byr på kaffe og kanelrull etter endt vandring. Han og Kåre har møttes noen ganger før.

- Ja, første gangen jeg traff Conny var han nok bare så stor, sier Backe og plasserer håndflata like over kneet.

Det er 15 år mellom de to, og man kan få inntrykk av at Conny hentet frem mye informasjon om krigsårene fra moren sin, og fra onkelen Harald. Han var også kurer over grensen under krigen.

- Han gikk over grensen mange ganger, og lærte seg å beregne når han skulle passere slik at ikke vaktene så ham. Men en gang trodde han at en vakt fikk ferten av ham, og snudde. Da klatret han opp i et grantre, og ble sittende der hele natten. Da det lysnet til dag så han ikke noen tysker nedenfor, og turte å gå ned igjen. Selv om han så det som litt komisk, var han sikker på tyskeren visste at han var oppi treet, forteller Olsson.

Skulle treffe gamle kjente

De fleste av de norske motstandsmennene møttes på Nordgården en gang i året fra 1955 og til sistemann gikk bort i 2004. Faren til Kåre gikk bort i 2001, og var i hvert fall til stede her året før.

NORDGÅRDEN: Kåre Backe (t.v) og Conny Olsson fremfor huset på Nordgården. Her inviterte Lilly motstandsmennene til kaffe, og det var innenfor glassverandaen hun hadde telefonen, slik at hun kunne høre når den ringte med nye beskjeder til Milorg fra England. Foto: Anders Svendsen

- Jeg husker ikke hvilket år jeg var med faren min hit første gang, men han fortalte ikke så mye fra verken krigen eller tida her. Han sa egentlig bare at vi skulle treffe gamle kjente som han var sammen med her oppe, forteller Backe.

Alle de 11 som lå her på Rävmarken kom fra Halden, og flere av dem var aktive i byens idrettsforeninger, i likhet med mange motstandsfolk. Mange av dem kjente også hverandre godt fra før.

- Da vi kom hit og møtte de andre var det mye prat om gamle dager, historier, og mye humor dem imellom, sier Backe.

Krigens alvor

Mange i etterkrigsgenerasjonen forteller at de ikke fikk vite så mye om hva foreldrene gjorde eller hvordan de hadde det under krigen. De ble tause om temaet, og la den vonde tiden bak seg.

For bak kameratskap og forbrødring over grensene, lå også krigens alvor og offer.

- Moren min fortalte at hun hadde invitert mennene til kaffe. Tre av dem skulle over grensen, og hun fortalte at de gikk ut av huset og ned over tunet, da snudde de seg og vinket. Senere fikk hun vite at to av dem hadde blitt skutt og drept på den turen, forteller Olsson.

De to mennene var Erik Olsen (25) og Arne Erlandsen (26), som ble drept av norsk grensepoliti ved Hafsrød. Der har Halden Skiklubb reist en bauta for disse to.

Lilly fikk Frihetsmedaljen i 1995 for sin innsats for Norges frihet. Erling Backe ble hedret med mange for sin innsats. Men sønnen er varsom med å bruke ordet "helt" av den grunn.

- Jeg tror at de følte at det var riktig å gjøre det de gjorde, og vil vel ikke si at det var heltemodig. Men det er mye jeg skulle ønske at jeg hadde spurt ham om, og mye jeg hadde spurt ham om hvis han var her, sier Backe.

MISJONSHUSET PÅ RÄVMARKEN: I misjonshuset bak Kåre Backe (t.v) og Conny Olsson ble våpen og ammunisjon oppbevart på loftet, og reparasjoner og justeringer ble gjort på kjøkkenet. Foto: Anders Svendsen

Få nyhetene servert i innboksen.

Meld deg på vårt nyhetsbrev

Lik Halden Arbeiderblad på Facebook

Liker 13 k personer liker dette. [Registrer deg](#) for å se hva vennene dine liker.

Les mer om: [Halden-historie](#) [Andre verdenskrig](#) [Milorg](#) [Grenseland](#)

Flere saker

Hemmelig militærbase for motstandsfolk fra Halden under krigen

Halden-bonde anker dommen

- Her kan man få en følelse av fortida

De to brødrene er resultatet av to ulike kjærlighetshistorier fra andre verdenskrig

Grensland-sjef: - Vi vil gjerne tilbake til Halden

Kommentarer til denne saken

Kommentarfeltet er stengt. Det åpner igjen klokken 06:00.

[Til toppen](#)

Besøks- og postadresse: Storgata 2A • Ansvarlig redaktør: Hans-Petter Kjøge 92840911 • Sentralbord: 69215600 • Tipstelefon: 99205300
• Personvernpolicy / Informasjonskapsler

© 2019